

Valtakunnalliseen E-kirjastoon liittyminen/Kemijärven kaupunginkirjasto

TL 27.08.2024 § 79
407/12.03.02/2024

Helsingin kaupunginkirjastossa käynnistettiin vuonna 2022 e-kirjastohanke, jonka tavoitteena on ollut kehittää valtakunnallinen kuntien yhteinen E-kirjasto. Yhteisellä palvelulla pyrittiin suurempaan alueelliseen tasa-arvoisuuteen ja laajempaan ja monipuolisempaan e-aineistojen tarjontaan sekä kirjastojen työnsäästöön. Hanke on päättynyt ja sen raportti löytyy verkosta: <https://www.kirjastot.fi/ekirjastohanke>

Vastuu valtakunnallisen e-kirjastopalvelun, *E-kirjaston*, käyttöönotosta, kehittämisestä ja ylläpidosta siirtyi Kansalliskirjastolle 1.1.2024 alkaen. Tätä varten Kansalliskirjastoon perustettiin e-kirjastoyksikkö ja aloitettiin yhteistyö yleisten kirjastojen kanssa. Kemijärven kaupunginkirjasto kuuluu Lapin kirjasto -kimppaan. Lapin kirjasto tuottaa yhdessä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun kirjastojen kanssa nykyään käytössä olevan Pohjoisen eKirjaston. Kokoelma sisältää e-kirjoja, äänikirjoja, aikakaus- ja sanomalehtiä, elokuvia, musiikkia ja verkkokursseja. Pohjoisen eKirjaston e-aineistot löytyvät Lapissa osoitteesta lapinkirjasto.finna.fi.

Valtakunnallisesti kirjastoissa on tehty paljon päällekkäistä työtä näiden aineistojen valinnassa, kokoelmien ylläpidossa ja hallinnoinnissa. Asiakkaat eivät ole olleet samanarvoisessa tilanteessa eri puolilla Suomea – osa kirjastoista on tarjonnut laajemmat e-aineistokokoelmat kuin toinen. Huomionarvoista on, että sähköisten aineistojen jakelu ei ole sidottu maantieteelliseen paikkaan, joten paikalliset kokoelmat sähköisissä aineistoissa eivät ole samalla tavalla välttämättömiä kuin fyysiset kokoelmat.

Helsingin kaupunginkirjasto on kilpailuttanut kuntien yhteisen E-kirjaston kautta käyttöön tulevat e-aineistot osana e-kirjastohanketta. E-aineistojen valinta tehdään yhteistyössä yleisten kirjastojen asiantuntijoiden kanssa. Kansalliskirjasto vastaa teknisen alustan kehittämisestä ja ylläpidosta. Kuntien yhteisen E-kirjaston kautta kuntalaiset saavat käyttöönsä monipuolisen ja uudistuvan kokoelman e-aineistoja. Käyttöönottovaiheessa E-kirjaston tarjontaan sisältyy e-kirjoja ja e-äänikirjoja aikuisille, nuorille ja lapsille sekä e-aikakauslehtiä. Palvelun kielivalikoima kattaa kotimaiset kielet ja jonkin verran aineistoa mm. englanniksi, saksaksi ja ranskaksi. Valikoimaa laajennetaan ja monipuolistetaan tulevana vuosina.

Jotta kunnan asukkailla olisi pääsy uuteen palveluun, täytyy jokaisen kunnan solmia sopimus Kansalliskirjaston kanssa E-kirjaston käyttöönotosta. Sopijapuolet toteuttavat yleisten kirjastojen e-aineistoihin liittyviä palveluita horisontaalisena yhteistyönä, kunnat täyttääkseen Laissa yleisistä kirjastoista (29.12.2016/1492) määritellyt tehtävänsä ja Kansalliskirjasto toteuttaakseen Yliopistolaissa (24.7.2009/558) määritellyjä tehtäviään tarjota kansallisia palveluita yleisille kirjastoille. Kuntien yhteinen E-kirjasto avautui 29.4.2024. E-kirjastoon pääse vain niiden kuntien asiakkaat, jotka ovat jo liittyneet palveluun.
[E-kirjasto | Kansalliskirjasto](#)

Pohjoisen eKirjaston päällekkäisten sopimusten vuoksi kuntien yhteiseen E-kirjastoon kannattaa liittyä vuoden 2025 alusta, näin ei makseta kaksista käyttöoikeuksista. Pohjoisen eKirjaston nykyiset, päällekkäiset sopimukset irtisanotaan, kun aineistot siirtyvät saataville kuntien yhteiseen

E-kirjastoon. Pohjoisen eKirjasto jatkaa yhteistyötä ja kilpailutuksia niiden aineistojen osalta, joita kuntien yhteinen E-kirjasto ei tarjoa (elokuvat, musiikki).

Kansalliskirjaston kanssa solmittava sopimus on aluksi voimassa määräaikaisena 31.12.2026 asti ja sen jälkeen toistaiseksi. Sopimus on irtisanottavissa sopimuksessa määritellyllä tavalla.

Palvelun kustannus vuosittain on 0,7 euroa kunnan asukasta kohden vuoden 2026 loppuun asti. Kunnan asukasluku tarkistetaan vuosittain edellisen vuoden joulukuun 31. päivän asukasluvun mukaan. Vuosimaksua per kunnan asukas tarkistetaan vuodesta 2026 lähtien kerran vuodessa koskien seuraavaa vuotta. Hankinta maksetaan kirjaston e-aineistokuluista.

E-kirjaston yhteistyösopimuksen solmitaan Kansalliskirjaston ja Kemijärven kaupunginkirjaston välillä 1.1.2025 alkaen. Yhteistyösopimus tarjoaa Kemijärven kaupungin asukkaille pääsyn kuntien yhteiseen E-kirjastoon.

Valmistelija	Kansalaisopiston rehtori, kulttuuri ja vapaa-ajan palvelut vastuualueen esimies Heidi Laukkanen, 040 484 2079
Esittelijä	Tulevaisuusjohtaja Tervonen Ilpo Kemijärvi
Päätösehdotus	Tulevaisuuslautakunta hyväksyy esityksen yhteistyösopimuksen solmimisesta Kansalliskirjaston ja Kemijärven kaupunginkirjaston välillä 1.1.2025 alkaen.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Tiedoksi	Kirjasto